
PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2018)0435

Padėtis Azovo jūroje

2018 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Azovo jūroje (2018/2870(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Rusijos ir Ukrainos,
  - atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 15 d. Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) spaudos atstovo pareiškimą dėl Kerčės tilto dalies atidarymo,
  - atsižvelgdamas į JT jūrų teisės konvenciją, Sutartį dėl branduolinio ginklo neplatavimo ir JT Chartiją,
  - atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/1085, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi¹, kuriuo šeši subjektai, dalyvavę statant Kerčės tiltą, buvo įtraukti į fizinių ir juridinių asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, nustatytą Reglamento (ES) Nr. 269/2014 I priede,
  - atsižvelgdamas į 2003 m. Rusijos Federacijos ir Ukrainos susitarimą dėl bendradarbiavimo naudojant Azovo jūrą ir Kerčės sąsiaurį, 1994 m. gruodžio 5 d. Budapešto memorandumą dėl saugumo garantijų ir 2015 m. vasario 12 d. Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių paketą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi padėtis Azovo jūroje buvo sprendžiama pagal 2003 m. dvišalį Ukrainos ir Rusijos susitarimą, kuriame šios teritorijos apibrėžiamos kaip abiejų valstybių vidaus vandenys ir abiem šalims suteikiama teisė tikrinti įtartinus laivus; kadangi ir 2003 m. susitarime, ir JT jūrų teisės konvencijoje numatyta laivybos laisvė;
- B. kadangi Kerčės tilto statyba ir dujotiekio ir povandenių kabelių nutiesimas į neteisėtai aneksuotą Krymo pusiasalį be Ukrainos susitikimo yra dar vienas Rusijos Federacijos

---

¹ OL L 194, 2018 7 31, p. 147.

įvykdytas Ukrainos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimas;

- C. kadangi dėl Kerčės tilto į Azovo jūroje esančius Ukrainos uostus gali patekti tik laivai, kurių aukštis virš vandens yra mažesnis nei 33 metrai ir kurių ilgis yra mažesnis nei 160 metrų, dėl to „Panamax“ dydžio laivai, kurie sudarė daugiau nei 20 proc. visų iki tilto statybos šiuose vandenyse plaukiojusių laivų, į Azovo jūrą įplaukti nebegali; kadangi iki to laiko, kai šių metų pavasarį buvo atidarytas tiltas per Kerčės sąsiaurį, patikrinimai buvo atsitiktiniai ir pernelyg nesikišantys ir netrikdė laisvo laivų ir krovinių judėjimo;
- D. kadangi Rusija dažnai ir piktnaudžiaudama blokuoja ir tikrina laivus, per Kerčės sąsiaurį plaukiančius į Ukrainos uostus arba iš jų; kadangi dėl šių procedūrų vėlavimai siekia iki vienos savaitės, mažėja krovinių judėjimas ir susidaro didelių finansinių nuostolių Ukrainos vietos ekonomikai ir prekybininkams, kurių laivams taikomas šis režimas; kadangi, pasak Ukrainos vyriausybės šaltinių, iki 2018 m. rugsėjo mėn. pabaigos tokia piktnaudžiaujanti procedūra buvo taikyta daugiau nei 200 laivų, įskaitant daugiau kaip 120 ES registruotų laivų, nors su Rusijos vėliava plaukiojančiuose laivuose tokia kontrolė vykdyta nebuvo;
- E. kadangi šie miestai ir platesnis regionas dėl Krymo aneksijos ir tebevykstančio Rusijos remiamo konflikto Rytų Ukrainoje jau patiria neigiamas ekonomines ir socialines pasekmes; kadangi šie nauji Rusijos veiksmai jau padarė didelį neigiamą poveikį vietos ekonomikai ir dėl jų smarkiai sumažėjo Ukrainos uostų krovinių apyvarta;
- F. kadangi šio didžiulio tilto statyba padarė neigiamą poveikį aplinkai, dėl jos sumažėjo jūros lygis sąsiauryje ir buvo pažeista vandens apytaka tarp Azovo ir Juodosios jūros;
- G. kadangi 2018 m. rugsėjo mėn. Ukraina nusprendė panaikinti Ukrainos ir Rusijos Federacijos 1997 m. pasirašytą draugystės, bendradarbiavimo ir partnerystės sutartį ir sukurti Azovo jūroje laivyno bazę, toliau didindama ten savo karines pajėgas – į tą pakrantės zoną perkeldama papildomas jūrų pėstininkų pajėgas ir kranto artileriją;
- 1. apgailestauja dėl Rusijos Federacijos Azovo jūroje vykdomų piktnaudžiaujančių veiksmų, nes jais pažeidžiama tarptautinė jūrų teisė ir pačios Rusijos tarptautiniai įsipareigojimai; smerkia pernelyg dažną komercinių laivų, įskaitant Ukrainos laivus ir su trečiųjų valstybių vėliavomis plaukiojančius laivus, tarp jų ir su įvairių ES valstybių narių vėliavomis plaukiojančius laivus, stabdymą ir tikrinimą; pabrėžia, kad laivų tikrinimas, nors ir leidžiamas atsitiktine tvarka, neturėtų būti naudojamas ar vykdomas dėl politinių priežasčių, siekiant dar labiau destabilizuoti Ukrainos saugumą, vientisumą ir socialinę bei ekonominę padėtį; ragina Tarybą ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai reikalauti, kad Rusijos Federacija nedelsdama nutrauktų intensyvius ir diskriminacinius laivų patikrinimus, ir, jei reikia, apsvarstyti galimybę taikyti atitinkamas atsakomąsias priemones;
- 2. reiškia itin didelį susirūpinimą dėl labai nepastovios saugumo padėties Azovo jūroje, kuri galėtų lengvai peraugti į atvirą konfliktą; yra labai susirūpinęs dėl toliau vykdomo Azovo jūros ir Juodosios jūros regiono, ypač neteisėtai okupuotų ir aneksuotų Krymo pusiasalio, militarizavimo, taip pat dėl Rusijos Federacijos vykdomo galimybių patekti į regioną užkirtimo ir regiono blokavimo, įskaitant naujas priešlėktuvines sistemas S-400, ir dėl karinių ir patrulinių laivų perkėlimo iš Kaspijos jūros; apgailestauja dėl to, kad Azovo jūra tapo nauja karingų Rusijos veiksmų prieš Ukrainą jūrų zona;

3. smerkia tilto per Kerčės sąsiaurį, jungiančio neteisėtai aneksuotą Krymo pusiasalį su žemynine Rusijos dalimi, statybą ir navigacinių teisių pažeidimą Ukrainos teritoriniuose vandenyse; atkreipia dėmesį į tai, kad Rusija pagal tarptautinę jūrų teisę ir dvišalį bendradarbiavimo susitarimą su Ukraina privalo nekliudyti ir netrukdyti laivams tranzitu plaukti per Kerčės sąsiaurį ir Azovo jūrą;
4. pakartoja, kad remia Ukrainos nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, dar kartą patvirtina, kad Ukraina turi suverenitetą Krymo pusiasalyje ir jai priklausančioje Azovo jūros dalyje ir absoliučią teisę į visišką prieigą prie Azovo jūros, kaip įtvirtinta JT jūrų teisės konvencijoje;
5. apgailestauja dėl to, kad Rusijos Federacija Ukrainos teritorijoje vykdo neteisėtą naftos ir dujų išteklių gavybą; atkreipia dėmesį į galimą pavojų, kad Rusija užvaldys esamus Ukrainos naftos ir dujų telkinius Azovo jūroje, kai pasieks tikslą paversti šią jūrą Rusijos Federacijos vidaus ežerų;
6. kadangi toks Europos šalių teritorinių vandenų pažeidimo arba jūrų transporto blokavimo būdas jau buvo būdingas Rusijai, nes ji tai vykdė Baltijos jūroje, ypač prieš Baltijos valstybes ir Lenkiją (Vyslos lagūnoje);
7. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją atidžiau sekti besikeičiančią saugumo padėtį Azovo jūroje, nes didėja galimybė, kad prie Europos durų įvyks konfliktas, kuris gali turėti platesnį tiesioginį poveikį ES ir jos valstybių narių saugumui; mano, kad todėl būtų labai naudinga paskirti ES specialųjį pasiuntinį Krymui ir Donbaso regionui, kuris taip pat būtų atsakingas už Azovo jūrą;
8. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai imtis reikiamų veiksmų ir pasiūlyti, kad ESBO specialiosios stebėsenos misijos Ukrainoje įgaliojimai, kurie apima visą Ukrainos teritoriją, įskaitant jūrų zonas, taip pat apimtų naują Azovo jūroje esančią įtampų zoną, ir pabrėžia, kad ši misija turėtų būti aprūpinta būtinomis priemonėmis, kad ji galėtų vykdyti stebėjimo funkciją jūrų zonose, arba kad šiai vandenų daliai turi būti sukurta atskira tarptautinė stebėsenos misija;
9. pabrėžia, kad Kerčės tiltas buvo pastatytas neteisėtai, ir palankiai vertina Tarybos sprendimą šešioms bendrovėms, dalyvavusioms statant šį tiltą, taikyti ribojamąsias priemones; primygtinai ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją kartu su ES valstybėmis narėmis Taryboje aiškiai pasakyti, kad tikslinės sankcijos Rusijai bus sugriežtintos, jei ir toliau bus skatinamas konfliktas Azovo jūroje;
10. dar kartą reiškia susirūpinimą dėl Europos bendrovių dalyvavimo statant Kerčės tiltą – dalyvaudamos jos sąmoningai ar nežinodamos pažeidė ES sankcijų režimą; todėl ragina Komisiją įvertinti, kaip taikomos galiojančios ES ribojamosios priemonės, o valstybes nares – keistis informacija apie bet kokius nacionalinius muitinės ar baudžiamosios veikos tyrimus galimų pažeidimų atvejais;
11. remia Ukrainos pusės pastangas pasinaudoti visais diplomatiniais veiksmais ir teisinėmis procedūromis, numatytomis tarptautinėje teisėje ir susijusiose konvencijose, įskaitant vykstantį arbitražo procesą pagal JT jūrų teisės konvenciją, kurio tikslas –

kovoti su Azovo jūroje Rusijos vykdoma priešiška veikla;

12. ragina Komisiją ir EIVT pateikti išsamų ekonominės žalos, padarytos dėl *de facto* blokados, vertinimą ir apsvarstyti, kaip būtų galima paremti neigiamą poveikį patyrusius vežėjus ir uostus, visų pirma stiprinant ES dalyvavimą nukentėjusiuose Mariupolio ir Berdiansko uostuose, didinant socialinį atsparumą ir skatinant šių miestų ir platesnio Ukrainos pietryčių regiono ekonominę vystymąsi;
13. yra susirūpinęs dėl neigiamo Kerčės tilto poveikio aplinkai, kuris galėtų paveikti visų Juodosios jūros baseino šalių interesus; ragina Ukrainą, Komisiją ir valstybes nares prie Juodosios jūros krantų stebėti padėtį, keistis svarbia informacija ir nustatyti galimus atkūrimo poreikius;
14. išreiškia užuojautą 2018 m. spalio 17 d. Kerčės mokykloje įvykdytų masinių žudynių, kurių metu žuvo 20 ir buvo sužeista dešimtys žmonių, aukų šeimoms;
15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) generaliniam sekretoriui, NATO generaliniam sekretoriui, Ukrainos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui ir ES valstybėms narėms.